

Sygn. akt I C 1670/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Wojciech Modrzyński

Ławnicy: -----

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Monika Falkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2014r. w Toruniu

sprawy z powództwa: M. J.

przeciwko: Skarbowi Państwa –Aresztowi Śledczemu w T.

o zapłatę

Oddała powództwo;

zasądza od powoda M. J. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa –Aresztu Śledczego w T. kwotę 2.400zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

kosztami postępowania od uiszczenia których zwolniony był powód obciąża Skarb Państwa;

przyznaje ze Skarbu Państwa –kasy Sądu Okręgowego w Toruniu na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. J. Ż. kwotę 2.400zł (dwa tysiące czterysta złotych) powiększoną o należną stawkę podatku VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną stronie z urzędu.

IC 1670/13

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Toruniu wpłynął pozew M. J. przeciwko Skarbowi Państwa Aresztowi Śledczemu w T. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę. W piśmie z dnia 5 grudnia 2013 roku pełnomocnik powoda zażądała zasądzenia na jego rzecz od pozwanego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w wysokości 30.000 zł oraz domagała się zobowiązania pozwanego do przeprosin następującej treści: „W imieniu Aresztu Śledczego w T. przepraszam M. J. za świadome narażenie jego zdrowia i życia wskutek dostarczenia jemu zepsutej żywności (np. kielbas, chleba), która nadawała się do spożycia, a także wskutek braku pozytywnej odpowiedzi na wnioski M. J. o zastosowanie diety lekkostrawnej, po przebytej przez niego operacji”. W pozwie powód wskazywał, iż dostarczona mu żywność miała silną woń butaprenu bądź rozpuszczalnika. Wskazał także, iż po przebytych zabiegach chirurgicznych miał zaleconą dietę lekkostrawną. Wielokrotnie bezskutecznie zwracał się do Dyrekcji Aresztu Śledczego o wprowadzenie mu tej diety. Dyrekcja Aresztu Śledczego odmawiała mu diety nie sprawdzając nawet jego stanu zdrowia.

W odpowiedzi na pozew Prokuratura Generalna Skarbu Państwa działająca w imieniu Skarbu Państwa Aresztu Śledczego w T. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenia na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. W ocenie pełnomocnika pozwanego to powód winien udowodnić istnienie działania

bądź zaniechania, które doprowadziło do naruszenia jego dóbr osobistych. Powód winien także udowodnić istnienie krzywdy i związek przyczynowy między działaniem sprawcy a wyrządzoną krzywdą. W niniejszej sprawie powód ograniczył się do podniesienia zarzutów dostarczenia mu nieświeżej żywności i niestosowania, wbrew zaleceniom lekarzy, diety lekkostrawnej. Zarzuty te nie zostały w żaden sposób udowodnione. Pełnomocnik pozwanego odwołał się w tym zakresie do dorobku Sądu Najwyższego w zakresie ustalania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W ocenie pełnomocnika pozwanego nie można mówić w omawianej sprawie o bezprawności działania funkcjonariuszy Aresztu Śledczego. Funkcjonariusze Służby więziennej działali wobec powoda w ramach swoich uprawnień ustawowych i ich działaniu w żaden sposób nie można przypisać niezgodności z prawem. Zachowanie tych funkcjonariuszy w żaden sposób nie naruszyło dóbr osobistych powoda. Nie budzi wątpliwości, iż powód przebywał w Areszcie Śledczym na podstawie decyzji Sądu. W tym okresie był poddany zabiegowi chirurgicznemu. Po powrocie do Aresztu zalecono mu dietę lekkostrawną i leki przeciwbólowe. Powód był pod stałą opieką lekarską doktor E. R.. Poddany był również konsultacji psychiatrycznej. Żadna kontrola przeprowadzona na terenie Aresztu Śledczego nie potwierdziła faktu podawania osadzonym zepsutej żywności. Pełnomocnik pozwanego wskazał, iż kwestie opieki medycznej, warunków bytowych w areszcie i stanu sanitarnego zostały poddane nadzorowi sędziego penitencjarnego. Do jego zadań należy m.in. rozpoznawanie skarg i wniosków osadzonych i aresztowanych. W tej sytuacji Sąd cywilny nie jest uprawniony do oceny kwestii zastrzeżonych do wyłącznej kognicji Sędziego penitencjarnego. Z daleko posuniętej ostrożności procesowej pełnomocnik pozwanego zakwestionował wysokość dochodzonego zadośćuczynienia.

Sąd ustali, co następuje:

M. J. przebywał w areszcie Śledczym w T. w okresie od 31 maja 2013 roku do 27 sierpnia 2013 roku. Wcześniej w dniach 12- 19 września 2012 roku powód przebywał w Szpitalu (...) w C. z powodu usunięcia ciała obcego z otrzewnej oraz szcicia rezerwowego dwunastnicy.

Dowód: okoliczność niesporna

Dokumenty k -- 82

Po przybyciu do Aresztu Śledczego powód został poddany badaniom lekarskim przeprowadzonym przez doktor E. R.. Lekarz po badaniu i wywiadzie lekarskim zalecił powodowi dietę lekkostrawną. Powód został również poddany badaniom psychiatrycznym i otrzymał zapisane leki. W stosunku do powoda zastosowano również dietę lekkostrawną uwzględniającą zalecenia lekarza.

Dowód: dokumenty k- 66- 82

W trakcie pobytu powód nie zgłaszał żadnych uwag, skarg na warunki panujące w Areszcie Śledczym, w szczególności jakość żywności. Żywność podawana osadzonym każdorazowo podlega badaniu przez personel medyczny.

Dowód: dokumenty k-66-82

zeznania E. R. złożone w dniu 19. (...):04:27, k-107

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o zeznania świadka E. R., złożone do akt dokumenty. Sąd uznał za wiarygodne zeznania lekarza Aresztu Śledczego E. R.. Świadek wskazała, co prawda iż nie pamięta powoda. Jako lekarz pracujący od wielu lat w areszcie Śledczym ma zbyt wielką ilość pacjentów aby zapamiętać wszystkich. Świadek wskazała, iż zgodnie z zapisami w dokumentacji medycznej powodowi zlecono dietę lekkostrawną. Wskazała także, iż podawana żywność jest ciągle i na bieżąco badana przez personel medyczny Aresztu. W ocenie Sądu zeznania te są spójne, logiczne i konsekwentne.

Sąd uznał również za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące pobytu powoda w Areszcie Śledczym w T.. Powód nie kwestionował złożonych dokumentów zarówno pod względem ich formy jak i treści.

Problematyka ochrona dóbr osobistych jest zagadnieniem skomplikowanym i złożonym. Podstawowe uregulowania w tej materii znalazły się m.in. w Konstytucji RP, kodeksie cywilnym i innych przepisach.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny (art. 24.k.c.)

Jak wynika z przytoczonych przepisów polskie prawo nie przewiduje zamkniętego katalogu dóbr chronionych prawnie. Tym niemniej aby dochodzić zadośćuczynienia za ich naruszenie, nie wystarczy samo wskazanie zdarzenia, które spowodowało to naruszenie, ale także powód musi wskazać jakie konkretnie dobra osobiste zostały naruszone. Przy wyjaśnianiu istoty dóbr osobistych i związanych z nimi praw osobistych dominujący jest pogląd wskazujący, iż przy ocenie czy doszło do naruszenia dóbr osobistych decydujące znaczenie ma nie tyle subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ile to jaką reakcją wywołuje w społeczeństwie to naruszenie. Podkreśla się przy tym, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, którego ochrony domaga się osoba zgłaszająca żądanie należy brać pod uwagę całokształt okoliczności, a nie np. zwrot wyrwany z całej wypowiedzi. (tak Komentarz do Kodeksu Cywilnego. Księga pierwsza. Część Ogólna Stanisław Dmowski, Stanisław Rudnicki, uwagi do art. 23 k.c. Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2007). Ocena czy doszło do naruszenia dobra osobistego danego podmiotu oparta jest na przesłankach subiektywnych i obiektywnych. Przepisy art. 23 i 24 k.c. w odniesieniu do ogólnej reguły dowodowej nakładają na powoda obowiązek wykazania, iż doszło do naruszenia jego dobra osobistego i wskazania jakie dobro zostało naruszone.

Z treści art. 24§1 k.c. wynika jednoznacznie, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony o charakterze niemajątkowym. Przesłanka bezprawności działania jest ujmowana w kodeksie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym oraz zasadami współżycia społecznego. W orzeczeniu z 19 października 1989 roku (II Cr 419/89 OSP 11-12/90, poz. 377) Sąd Najwyższy wskazał, iż za działania bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeśli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających je. Sąd Najwyższy wskazał, iż do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych zalicza się: działanie w ramach porządku publicznego- tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego, działanie w obronie uzasadnionego interesu społecznego.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód nie wykazał aby Funkcjonariusze Służby Więziennej z Aresztu Śledczego w T. w jakikolwiek sposób naruszyli jego dobra osobiste lub doprowadzili do powstania szkody czy krzywdy. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powódki o zwrócenie się do szpitala w C. o nadesłanie dokumentacji medycznej z okresu pobytu powoda w szpitalu i zaleceń medycznych. Okoliczność, iż powód przeszedł zabieg chirurgiczny i w jego następstwie winien być na diecie lekkostrawnej nie była sporna w niniejszej sprawie. Powód ograniczył się w niniejszej sprawie wyłącznie do podniesienia zarzutu podania mu nieświeżej żywności i odmówienia mu zalecanej diety. Okoliczności te nie zostały poparte żadnymi wnioskami dowodowymi. Warto także podkreślić, iż zgodnie z art. 250 k.p.c. jeżeli dokument znajduje się w aktach organu, o którym mowa w art. 244§1, wystarczy przedstawić urzędowo poświadczony przez ten organ odpis lub wyciąg z dokumentu. Sąd zażąda udzielenia odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama uzyskać go nie może. Dokumentacja lekarska ma w tym zakresie walor dokumentu urzędowego i to na powódzie ciążył obowiązek

dostarczenia jej do Sądu. Powód jako pacjent ma pełne prawo do uzyskiwania dokumentacji lekarskiej obrazującej jego stan zdrowia.

Reasumując w niniejszej sprawie powód nie wykazał, aby doszło do naruszenia jego dób osobistych, aby wyrządzono mu krzywdę bądź szkodę i nie wskazał jakie dobra osobiste miałyby zostać naruszone postępowaniem funkcjonariuszy Służby Więziennej Aresztu Śledczego w T..

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd zgodnie z powołanymi wyżej przepisami orzekł jak w sentencji orzeczenia. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98§1 k.p.c. w zw. z §6 pkt 3 i § 10.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 02.163.1349 ze zmianami). O kosztach wynagrodzenia pełnomocnika poda świadczącego pomoc prawną z urzędu Sąd orzekł zgodnie z §6 pkt 5 i §19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 tekst jednolity).